

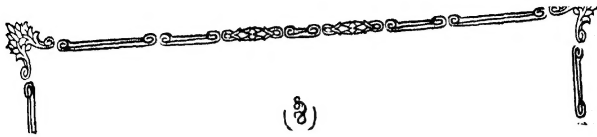
(3)

తిరుమలాపుర

రామచంద్ర ప్రభు శతకము

గ్రంథకర్త

గోవాలుని పురుషోత్తమశర్మ వాకయాచి

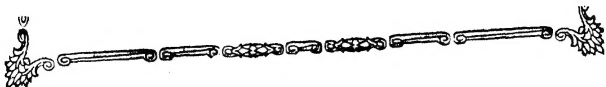

(శ్రీ)

త ప్పొ ప్పు ల వ ట్టి క .

పేజీ.	పంక్తి.	తప్పు.	ఒప్పు.
4	21	సాన్నిధ్య	సాన్నిధ్యమం
5	5	భూమ్యంతర	నామాంతర
7	12	నెంజే	నెంతో
9	17	రిపుపృథ్వీశులూ	రిపుల్ భీతిలఁగాఁ
10	15	విజ్ఞుల్	ప్రాజ్ఞుల్
12	17	నోనే	నోనే
12	18	రటనన్	రభటనన్
20	19	బవిత్రముగు	బవిత్రముగ
		భావబాదుఁ	భావింపంగఁ

శ్రీ
తిరుమలాపుర
రామచంద్రప్రభుశతకము

కేశవశతక, మార్కండేయ, గోపీచందు,

సత్యహరిశ్చంద్ర, అభిజ్ఞానశాకుంతల,

కోటిశ్వరతారావళి, దుర్గాస్తోత్ర)

దండకాద్యనేక

గ్రంథకర్త :

గోపాలుని పురుషోత్తమశర్మ పాకయాజి

విరచితము

సర్వస్వామ్య సంకలితము

ఓ ౦

ఊరామచంద్ర పరబ్రహ్మణే నమః

కృ తి ప్ర శం స

సీ. ఊమించు హేలాపురీ మండలంబందు

దిరుమలాపురమున నటలు నెవడు

కనుప గి వీర రాజునకు తనూజుడౌ

ఊన్పసింహున కిష్టసిద్ధి యెవడు

సుబ్బరాయున కాత్మసూనుడౌ కృష్ణరా

యునకుఁ బ్రసన్నుడౌ మనుచు నెవడు

గురురాజసుతుల నిర్వర, సుబ్బరాయ స౦

జీవరాయలనేలు శీఘ్రుడెవడు

తే. గీ. అట్టి సుందరరామ విఖ్యాతనామ

మలరు దేవాదిదేవున కర్పణముగ

శతకవృత్తంబుల గృతి సల్పినాడ

మోక్షసామ్రాజ్య మొనగూర్చ మొక్కువాడ.

గృంథకర్త

గొప్పకవి:

గోపాలని పురుషోత్తమశర్మ వాకయాజి,
సత్యనారాయణపురం, బెజవాడ.

విశిష్ట:

గోపాలని పురుషోత్తమశర్మ వాకయాజి,
సత్యనారాయణపురి, బెజవాడ.

శ్రీ బాల సరస్వతి, ఆశుకవీంద్రసింహ, ఆశుకవి చక్రవర్తి,
 కుండిన కవిహంస, కవిరత్న, అవధానిపంచానన, కవికేసరి,
 కల్పిత కథారచనాధురీణ, కవి భూషణ, ప్రౌఢ భారతి,
 ఆశుకవి సమాగ్రముఖి బిరుదాంకితులగు

బి హ్మ శ్రీ

కౌష్ఠరపు సోదర కవులు శతావధానులు

రామచంద్రపాణి శతకముపై నొసంగిన

అ భి ప్ర పా య ము.

కం. శ్రీరామచంద్రశతక మె

వారుం బతియింప విన్న వారనిమోక్ష

శ్రీరమ్యకీర్తియుతులై

మిత్రైద రిహారసిద్ధి మేకొన నెప్పుడు.

కం. నీతియొ, భక్తియొ తెల్పి, ధ

రాతలసువ్యాప్తి శతక రాజము లొప్పు

నేత కవి యొసంగె జాలెడు

ఖ్యాతిని మఱి యొం డొసంగెగా జాలవుగా.

మ. కనుప ర్త్యన్వయుడౌ సృసింహగుణి కాంక్షం దీర్పగ్ భక్తి
 పెంపెనయన్ దిర్ఘలపూర్ని కేతనునిపై నిక్షాకుసద్వంశపా
 వనుపై భక్తజనావసవృత్తునిపై వ్రాసెన్ బుధేంద్రుల్ హి
 తాత్మను వీని బురుషోత్తమార్యుని గళోత్సాహం బ్రశం
 సింపరే.

ఉ. భక్తి ప్రధాన మీ కృతికి, భక్తుఁ డితఁడు రచించె దీని నా
 సత్త్విని; దుర్విమర్శనము సల్పక నేర్పున నాలకించినన్
 రక్తి ఘట్టిల్లుఁ; గాదనిన రా టలవారికిఁ గాక, గల్గి దీ
 వ్యక్తికి సుంతయేని; భగవంతుఁడు భక్తులపాల నుండడే.

ఉ. కందనిభైకమూర్తివని కందములన్ శతకంబుఁ జేసి ని
 న్నుం దనియించె వేంకయ యనూనమతిం దనతొడ్డి యం
 చు నీవెందు సువృత్తభూషి వగు తెంచి సువృత్తములన్
 భజించె బెంపందెడు భక్తిఁ జూపి పురుషోత్తమయజ్ఞ
 యితఁడు రాఘవా!

ఓం

శ్రీరస్తు శుభమస్తు

అవిఘ్న మస్తు

శ్రీ చిదానందసరస్వతీస్వామినే నమః

శ్రీ రామచంద్రప్రభుశతకము.

శా. శ్రీవైకుంఠమయోధ్యగాఁగ, సిరియే సీతామహాదేవి
గాఁగ నైవల్యప్రపంచీన రాఘవుఁడు గాఁగన్, శంఖచక్రం
బులే సేవాసక్తులు కైకసూనులుగఁ దచ్చేఱుండు సామి
త్రిగా నావిరూఢులుగారె తిర్మలపురింద్రా! రామచంద్ర
ప్రభూ! ౧

శా. ప్రాబల్కుల్ మును సోమకాసురుఁడు సంద్రంబందు దా
పంగ దే! వా! బన్నంబును బాపు మంచు నజుఁ డార్వన్
వానికై మీసతన్! సేబాసంచనఁ బుట్టి, యయ్యసురునిన్
జెంఱాడి కాపాడి తోరా! బల్దిట్టపు తిర్మలాపురవరేంద్రా!
రామచంద్రప్రభూ! ౨

మ. దివిజుల్ దానపు లేకమై సుధకు నభిన్ ద్రచ్చగా నెంచి
భూ! ద్రవిభున్ గవ్వముఁ జేసి మందర,మహేంద్రశేషునిన్
శేషు రి! జ్జువుగాఁ జేసి మధిపఁ గ్రుంగినగిరిన్ జోద్యంబు
గా నెత్తఁ గూ! ర్మఖినోదాకృతిఁ గొన్నతిర్మలపురింద్రా!
రామచంద్రప్రభూ! ౩

మ. దితిసంతానమునా దొకం డగు మదోద్రేకుండు పేమా
 త్సుడీ కుతలం బాతయుఁ జాపబట్టి జలధిక్ గూల్పంగ, భూ
 దేవి నిన్నతిదీనత్వముఁజెంది వేడఁ గిట్టివై యాభూమి పై
 కెత్తి తాత్పతి మెప్పుదిస తిర్మలాఖ్యనగరీశా! రామ ...ర

మ. మతిమంతుండును నీకృపాకలితుడౌ మాన్యుండు ప్రహ్లాదుఁ
 డంఁ చితభక్తి న్నిను గొల్పి, గాదనుచుఁ దచ్చిత్తంబుగా
 సిల్లదూ ర్మోయై శిక్ష లొనర్చు నాశకు నృసింహత్వంబునం
 జీల్చి యాప్రతిమానప్రభుఁ గన్న తిర్మలపురీంద్రా! రామ

మ. దనుజుండౌబలి దానకంకణము చేతం బూని యీనున్నవాఁ
 డని భూ దేవకుమారమూర్తి నయి, మూ డ్దుల్ ధర్మ
 గోరి కైకొని పాతాళముఁ జేరఁదొక్కి, యచటఁ గోర్పు
 ల్గక్షదీర్చి తౌర, నయం బొప్పుగ తిర్మలాపురవరేంద్రా!

మ. అవనిక్ ట్రియనంశనాశనముఁ జేయఁ గొడ్డలిక్ బట్టి య
 య్యవనీపాలుర నెత్తుటఁ బితల హర్షాక్రాంతులన్ జేసి భూ
 ధవదుర్మార్గము నెల్లడించి విజయోద్ధండుండవై పొల్చు భా
 గవరామాఖ్యుండ వీన తిర్మలపురీంద్రా! రామచంద్రప్రభూ! ౨

మ. మునియాగారము తాటకన్ హనిమి, సమ్మోదంబుతో
 శంభుదేవునివిల్లున్ హనియించి సీతఁ గొని మెప్పుక్ జెంది
 శూరాభిచే త, నరణ్యంబున కేగి పుక్తిగళునిక్ దండించి
 సాకేతముఁ యనతఁ జేరిన తిర్మలాపురవరేంద్రా! రామ

మ. హలమున్ దాలించి చెట్టతానసురులక్ హర్షాపిమై ద్రుంచి
 దోర్బలమందీతనిసాటిలేర నెడు శుభక్తిఁ దాణించుచక్

బలభద్రుం డనునానుధేయమున నెవ్వం డొప్పె నాతండ నీ
వలఘుస్వాంతుండ! తిర్మలాఖ్యనగరింద్రా! రామచంద్రప్రభూ!

శా. శాక్తేయం బలినిద్య తంత్రములచే సాగించి దుష్కర్మ లా
సక్తింజేయగఁజేసి యెల్లరకు హింసాప్రక్రియల్ నేర్పు త
చ్చాక్తేయాసురబుద్ధి భూతదయచే శాంతిపఁగాఁ జేసితొ
రక్తి బుద్ధుడనయ్యుఁ దిగ్మలపుకింద్రా! రామచంద్రప్రభూ!

మ. పరభార్యారతు లార్తహంతకులు పాపప్రక్రియాచారత
స్కర గోహంతక కూటసాత్తుల నివాసంబైన భూభార మా
తురతఁ బాపుతలంపుతోఁ గలికినై తోమంబు జేహర్తు పౌ
ర! రుమానాయకవంద్య! తిర్మలపుకింద్రా! రామచంద్రప్రభూ!

మ. నరనారాయణు లంతకున్నుచుపుగానఁ ద్వాపరంబందు సు
గరరంగంబున పారపారధివి గాగఁ గెల్పు కుంతీసుతుల్
వజ్రులంగిరి; స్థూనుం డెసఁగె నీభక్తుండు బంధుండుగా
హరముఖ్యామరవంద్య! తిర్మలపుకింద్రా! రామచంద్ర ౧౨

మ. సభలోఁ దాతయు మామయుఁ మఱుగులుఁ సామంతు
లాచార్యులుఁ విభులుఁ జూడ సుయోధనుండు పగతో
విఖ్యాతమా పౌషడిఁ రథసం బొప్ప వివశ్రుఁ జేయు
నెడలఁ రక్షించి పేర్కొన్న నీ ప్రభ యేమందును తిర్మలా
పురవరేంద్రా! రామచంద్రప్రభూ!

మ. గుహునిఁ గాచితి వంట తెప్ప నడుపఁ గూర్చి, వెసన్
గుబ్బపై సహజంబౌ ననురాగ ముచితఁట యాసక్తిఁఫలం
బిచ్చుటఁ బహుమానంబుల నీయఁజాలని మహాభక్తాళి

గాపాడ కా! గ్రహమున్ జూపంగనానె? తిర్మలాపురేంద్రా!
రామచంద్రప్రభూ! ౧౪

మ. శిబి యేమిచ్చె నహల్య యేమిడె గజశ్రేష్ఠుండు సాంచా
లియున్ సాబశారీతిని నీ కొసంగిరొకొ యేసామ్మేని వాకున్
వృషమా! విబుధస్తోత్రపరాయణా! తలచ నీవే కాతు వెల్ల
ప్పక్షన్ బ్రబలప్రేమను తిర్మలాపురవరేంద్రా! రామ...

మ. పగవా రెవ్వరు లేరు బండుగులు నెవ్వారేనియున్ లేరుని
న్నగునంచున్ స్మరియించువారె మరిసికాపుల్ సుబాధుల్,
నిజం! బుగ నవ్వారలఁ బ్రోతు వెల్లపుడు నమ్మోక్షంబునున్
వారిఁ జే ర్పగ భామితువు తిర్మలాపురవరేంద్రా! రామ
చంద్రప్రభూ! ౧౫

మ. రవిసోముల్ భవదీయనేత్రములు, తారల్ రోమకూపంబుతా
దివిజుల్ సేనరముల్, మహాబిజలముల్ దీపించు సీర క్తమా
వివరింపన్ శిర మాకసంబు, హృదయంబే బ్రహ్మగోళంబునీ
కవలోకింపగ దిర్మలాపురవరేంద్రా! రామ ౧౬

మ. తిరుశబ్దార్థము శ్రేష్ఠమా, మల యనన్ దీర్ఘోన్నతాగంబునీ
ధరకుం బెట్టనికోటయై నమమ లోతైయుండి వైశాల్యమై
సరవిన్ వృక్షలతావళుల్ వెలయునత్సోధామలున్ గల్గి సుం
దరమానీపురి తిర్మలాపురవరేంద్రా! రామ..... ౧౭

మ. తిరుమంత్రార్థము మోక్షదాయకము సాధింపగ నెవ్వారి
కిన్ దరమున్ గామిని నీపురంబునను నీధామంబుసాన్నిధ్య

దు రహిన్నిల్చినవారి కొక్కరికె యెందున్ లబ్ధమాగాన నె
త్తటి వర్ణింతురు దీని తిర్మలపురీంద్రా! రామచంద్రప్రభూ! ౧౯

మ. తిరువత్సత్రియు భద్రశైలమును నెంతే వెల్లు నేదాది య
త్తైఱ గొప్పారెడి మంగళాద్రియును, నోదేవా! నినుం దాల్చి నీ
పురభూమ్యంతరభాగ ముద్రి యగుటకు బుద్ధిం దలంపొసి,
యీశ్వర! నీ వుండితె యిందు తిర్మలపురీశా! రామ... ౨౦

మ. సురమాన్వితులు చూడజాలని మహాసూక్ష్మంబు నీరూప
మాదరిసింపంగలవారు కొందఱె సదాత్మ నిన్ను ధ్యానించు
నా పురమానందపరీతచిత్తులకు నీభవ్యస్వరూపంబు నే
ర్పరివై చూపెను తిర్మలాపురవరేంద్రా! రామ ౨౧

శా. పారావారము లేకమై, కులగిరుల్ భంగంబులై, జ్వాలల
వ్వారిన్ జేయుచు నగ్గి భగ్గుమను దుర్వారంపునవ్వేళ, నీ
కారుణ్యామృతవృష్టి సంక్షయము నాగంజాలితో దేవ! ని
న్నారాధింతును తిర్మలాపురవరేంద్రా! రామచంద్రప్రభూ.

శా. నీనామామృతధారమాధుని, మానిస్తోమ మత్యంతమున్
బానార్హంబని క్రోలిసంతసముతోఁ బ్రారబ్ధముల్ వాసె; నా
దీనాలాపము లాలకించి మనుషక్ దిక్కివె; యీశ్వరీకి
బ్రాణాధారుండ! తిర్మలాపురవరేంద్రా! రామచంద్రప్రభూ.

మ. తెలియంజాలరు నీ ప్రభావచరితల్, దేవాదిదేవుండ! మా
నులు దేవాదులు, యక్షకిన్నరులు, నిన్నున్ భక్తియుక్త
సితిన్ బలుమారు న్నుతియింప, ముక్తివిధముం బ్రాపింతు
వద్దాని నేర్పలరం గూర్చుము, తిర్మలాపురవిహారా! రామ

మ. కలవారిం గలవారు, మెపలర సత్కారంబులం జేతు రీ
యిల లేముల్ గలవారిపోషణలకై యేమాత్రముంగూర్చు. రీ
కలుము లేములు నీకృపాభవములై కాలస్వభావాప్తి మా
ర్పలరం జేకును, తిర్మలాపురవరేంద్రా! రామ౨౧

మ. కరిరాజంతటివాఁడు వారిఁ జొర నక్రం బాతనింబట్ట భీ
కరశౌర్యోద్ధితశక్తి నా మకరితోఁ గయ్యంబు గావించి యే
వెఱవుం గానక కావవే యనుచు నిన్ వేడంగ, వే వచ్చినే
ర్పరివై కాచితి తిర్మలాపురవరేంద్రా! రామ౨౨

మ. తరమే యెవ్వరికైన నీవిభవముం దర్శింప, లక్ష్మీసము
త్కరసంధాన సువస్తుపూరిత కనత్రాసాద కాసారభా
సురమందార వనాగతానిలలసచ్చుద్ధాంతసీమన్ రమా
దరశయ్యన్ వెలుగొందుతిర్మలాపురేంద్రా! రామ౨౩

మ. భరమై యొప్పెఁ గుటుంబసాగర, మెదం బ్రాలూలికల్
గల్గె నీ శ్వరసాన్నిధ్యముఁ జేరుదారివెనుకన్ శక్యంబు గా
దయ్యె నోవరదా! నా ప్రతిబంధముల్ దుడిచి నీ భక్తాళి
లోఁ జేర్చి నేర్పరివై కావుము తిర్మలాపురవరేంద్రా! రామ

మ. పవనంబున్ బిగియించి, యుద్రియములన్ బంధించి, -కా
మాదులన్ దవులంజేయక దృక్కుల న్నిలిపి, చైతన్యంబు
డంబాటగా భవదీయంబగు రూపు గాంచునరుడే పాణ్డం
డు, ధన్యుడు! నీ, శ్వర! నిన్ బొందును తిర్మలాపురవరేశా!

శా. బాలుం డౌటను మన్ను దింటి వను విభ్రాంతి యశోద
మ్మ నీ చాలున్ గానక నోరు చూపు మనఁగా సర్వప్ర

పంచంబు నీ! లీలాశక్తిని జూపి తల్లి నట వలే నాగ మె
ప్పించితో! రా! లక్ష్మీధన! తిర్మలాపురవరేంద్రా! రామ
మ. పసివాఁడంచును బాల నీయ, నుసురుల్ వాయించితో
పూతనక! గసితో బండిని నెక్కి త్రొక్కి మడియంగాఁ
జేసితొ రక్కసుక! బసమీఱక సుడిగాలియైన యసుగున్
బాహుబలప్రౌఢిమక! మసిగావింపవె తిర్మలాపురవరేంద్రా!
మ. నవమాసంబులు గర్భగోళమున మన్నక గర్త యెవ్వాడు,
యీ! భువనశ్రేణికి రక్షకుం డెవడు, పెంపుక జేయ మా
యింపగా! ధవుఁ డెవ్వాడొ, జగంబు లెవ్వని సదా ధ్యాని
చునో, యట్టి క! ర్తవు నీ వాదువు తిర్మలాపురవరేంద్రా!

శా. కామక్రొధమదాదిశత్రువుల వీకక గెల్వగాలేక, నీ
నోముల్ నోమక, ముష్కరక్రియల నెంతే గాలముం బుచ్చి
తిన్! స్వామీ! నీపదభక్తిసక్తమగు స్వాంతంబిచ్చి రక్షింపు
మా! రామా! శ్రీకర! తిర్మలాపురవరేంద్రా! రామ... 33

శా. రాసక్రీడ లొసర్ప గోపవనితల్ రమ్యోక్తులక వేడ, న
త్యాసక్తిక గొని యన్నిరూపముల నిత్యానందులం జేసితొ
నీసదూప్యగుణప్రభావముల నానే నాకు నర్జింప? ని
ర్వ్యసంగుండవు తిర్మలాపురవరేంద్రా! రామ 34

శా. లోకంబుల్ నిను గొల్చుచుండు తగ నీలో లోకముల్
వెల్లు నీ! వేకాంతుండవు సర్వలోకములకున్ వేరొక్క డే
డయ్య! యే! లోకాధీశులుకూడ నీకరుణకున్ లోనై పవ
ర్తింతు శ్రే! శ్రీ! కారుణ్యపయోధి! తిర్మలాపురశ్రీరామ...

శా. బాలత్వంబున జేయునల్లరికి నైపన్ లేక నీతల్లి నిన్
 రోలంగట్టగ దాని నీడ్చి తగునిర్మూలంబు గావించి యా
 లోలత్వంబున యక్షులన్ మునిచి కీలుం చెల్చి తార్యాళికా
 రా! లీలానర! తిర్మలాపురవరేంద్రా! రామ ౩౬

మ. సురరా జల్లియు రాలవాన గురియన్ సూరుల్ భళి నాగ
 భూధరము న్నికొనగోట నిల్చి పశుసంతానంబు గోపాలు
 రన్ గిరిక్రిందన్ వసియింపజేసి యచటన్ గెల్పొదినా
 నంట నేర్పరి వన్నింటను తిర్మలాపురవరేంద్రా! రామ

శా. మాయాతీతుండ నప్రమేయుండపు సన్మాన్యుండ వాఘ్యుండవీ
 మాయామేయజగత్ప్రభుండపు సదా మహానీంద్రవంద్యుండవై
 సాయం బొక్కరు లేకయొక్కడనె యీసర్వస్వము స్థేతువా
 ద్యా! యే మునును తిర్మలాపురవరేంద్రా! రామచంద్ర

శా. దృశ్యం బయ్యెడువస్తుసంచయము నెంతే లేనినీతి సదా
 దృశ్యంబై తగు నవి యున్నయటా లెంతే జేసి నీమాయచే
 వశ్యంబు బానరింతు వెల్లయును; నిన్ వర్ణింపగా శక్తుండున్
 బశ్యత్ఫలుండె కాడు తిర్మలాపురేంద్రా! రామ ౩౭

శా. నీ సంకీర్తనఁ జేయుచుండుతఱినిన్ నిద్రంగమంగొందు; రే
 కూసన్నో తగ నల్లిబిల్లిపదముల్ గూయంగ సేబాసు మా
 కాసుల్ గైకొను మంచు నిచ్చుచు వినంగౌతూహల మ్ముత్తు
 దు! ర్వాప్యసంగాత్ములు తిర్మలాపురవరేంద్రా! రామచంద్ర

మ. హరినామాంబుధి నోలలాడని నరుం డత్యాశతోఁ గాశికా
 పురినిన్ ద్వారవతీప్రయాగ మొదలౌపుణ్యస్థుల్ త్రొక్కి

యీ! ధరఁ జాంద్రాయణ మాచరించినను పొందకలేదు
మోక్షంబు నేర్పరి యొత్తెనను తిర్మలాపురవరేంద్రా! రామ
మ. కలిమూయక గనలేక మూఢజను లేకాలంబునం దిల్లు వా
కిలి భార్యక మఱి నన్ని మోహవశులై కీల్పాన్ముల టిదరక
జలియింతు ర్కలితార్థామరతులై స్వర్గంబు మోక్షంబు వా
రల కె ట్లబ్బును? తిర్మలాపురవరేంద్రా! రామ.....ర౨

శా. సారాచారవిశారదా! నిబుధహృత్సూచార! విశోద్ధరా!
పారవారగభీర! ధీరవర! సస్థ క్షవ్రజోద్ధార! స
త్కారుణ్యాబ్ధిసుధాకరా! రఘువరా! కళ్యాణమూర్తి! హరీ!
రారా కావగఁ దిర్మలాపురవరేంద్రా! రామ..... ర౩

మ. అల సాందీపునియొద్ద విద్దియల నభ్యాసించుకాలంబునక
గలన్నేహంబున నా కుచేలుని మహాకష్టంబులక బాపి లే
ములఁ బోఁజేసిననాటి సత్కృపను మమ్ము గావఁ బ్రార్థింతు
ని ర్మలజేజోమయ! తిర్మలాపురవరేంద్రా! రామచంద్ర

మ. తనవారల్ శిశుపాలభూపతికి నీదల్పంగ నారుక్మిణీ
వనితారత్నము నీపయిక గలుగు సద్భావంబునన్ విప్రు బా
పిన నద్దానికి మెచ్చి పైకొని రిపుకృష్ణీశులం దూల్చి కూ
ర్మిఁ జేపట్టితి వయ్య! తిర్మలాపురశ్రీరామచంద్రప్రభూ! ర౪

శా. సత్రాజిత్తు రవిప్రసాదమున శశ్వద్రత్నముం జెంది, లోక
త్రాతన్ దెలియంగలేక నిను దొంగం జేయఁడే? పిమ్మటక
బుత్తీరత్నము రత్న మీయడె యఘంబుం బాప నోదివ్యచా
రిత్రా! నిత్యపవిత్ర! తిర్మలాపుర శ్రీరామర౫

మ. పదియారేవులు గలారు పత్ను లనుచున్ వాసోయెదర్గాని,
నీ! పదభక్తాళి యటంచు నెంచరు పశుప్రాయుల్, భవద్దాధ
లన్! పీడితం బొప్ప నెఱుంగజాలమి; నాహోమా విభ్యాతచా
రితి! దుర్మదసంపన్నులు తిర్మలాపురవరేంద్రా! రామ ౪౭

శా. క్షీరాంభోనిధివీచికావితతి, లక్ష్మీకాంతతో నిచ్చ లో
కారాధ్యసితివాసమున్ జరుపు నీ యాదివ్యరూపంబు నే నే
రితిన్ గనుగొందు? గన్నుగవ కెంతే విందు జేకూర్చుమా!
యారాధించెద! తిర్మలాపురవరేంద్రా! రామ ౪౮

మ. చవిచూడంబడినట్టిరుచ్యఫలముల్ సంతోష మొప్పారబెం
పపు భక్తున్నతి నిచ్చినట్టిశబరిన్ హర్షంబునం గాంచి యీ
భువిలో బేర్వెలయన్ బవిత్రనదిగాఁ బుట్టించితోరా! దయా
ర్ద్రవిలాసాత్మక! తిర్మలాపురవరేంద్రా! రామ ౪౯

మ. మధురంబై యతిరమ్యమై, సురనదుల్ మన్నించు పీయూ
షపున్! విధి సంభావితమై, మహామునినుతిన్ విభ్యాతిం గై
కొన్నదై! వ్యధ మాన్పందగు నీకునామము సదా విజ్ఞుల్
జపింపంగ ను! ప్రధితుబౌ సుధ, తిర్మలాపురవరేంద్రా!

మ. కవితల్నేర్చినవారు, శాస్త్రములనున్ గల్గింపజాలవారు, స
ర్వవిదుల్ వేదనిధుల్ నిరంతరము నీపద్యంబొ శ్లోకంబొ, త
ల్లవమేకాని పఠింపకున్నయెడఁ గల్గింబోదు మోక్షం; బ
హోమా! రవివంశోద్భవ! తిర్మలాపురవరేంద్రా! రామ ౫౦

శా. శబ్దబ్రహ్మమయుండనై వెలుగు, దీ సర్వప్రపంచంబులో
శబ్దాంతర్గతుడైన నిన్నుఁ గన దుస్సాధంబు మాసిందు)

లే! శబ్దాతీతుడవైన నిన్ దెలియఁగన్ సాగింతు యత్నం
బు, బ్రాహ్మబుల్ తెగ తిర్మలాపురవరేంద్రా! రామచంద్ర

మ. పదపీఠీకరణాశఁ గొందఱు మహాబంధంబులు జిక్కి యా
పదలం బెందును; రేల యట్టిపదపుల్? భంగమ్మురాసీని, త్వ
త్పదసేవాగతికన్న వేరుపదపుల్ భావ్యంబులా? తెల్పు దు
ర్మదవిధ్వంస! తిర్మలాపురవరేంద్రా! రామ ౧౩

మ. అధిపుడైన హుళుండు స్వర్గమున నేమందెఁ ఫలం బెన్నదు
మ్మ. ధకు బాత్తుండె యయ్యె సర్పముయి తద్గాథల్ విన్నరాని
తే! యధికారం బది యున్న సన్ధిములే యద్దాని బ్రోవఁ
వలె. | బ్రథనుండేవలె తిర్మలాపురవరేంద్రా! రామ ౧౪

మ. మునుతొ నల్ల సనందనాదులయెడఁ మూర్ఖత్వముం జూపు
ట. | ఘనుతొ విష్ణునిద్వారరక్షకులు వేగఁ వారిశాపా
హతి. | దనుజుల్ గారె; మహాత్ములైనబుధులఁ ధర్మింప
నట్లబ్బినాఁటనికష్టంబులు, తిర్మలాపురవరేంద్రా! రామగిగి

శా. ఆటంబోవని మేటిశూరులు హిరణ్యాక్షుండు తతోద్ధరుం
డేరు. మమ్ము జయింపలేరనుచు, నెన్నే దుష్టకార్యంబులు
బ్రారంభింప, వరాహమ ర్తహరిరూపా లంది మ్రుందించు దే
వారాఘ్యుడవు, తిర్మలాపురవరేంద్రా! రామచంద్ర ౧౬

మ. సరవి రావణకుంభకర్ణదనుజుల్ జన్మించి నీశత్రులై
వఱలఁ శాత్రవకుంభిసింహమనఁగఁవారి వెసఁ గూల్చుగా
నరుడై పుట్టివధించి సర్వజనసన్మానంబుఁ గైకొన్న ధీ
ర! రమానామక! తిర్మలాపురవరేంద్రా! రామ... ౧౭

మ. శిశుపాలుండును దంతవక్త్రుండును నీశ్రేష్ఠత్వ మూ డ్వుంగఁగ
ర్కశవృత్తిం గొని యెన్నియో చెడుపనుల్ గావించ, వారి
న్నిరం । కుశశౌర్యంబునఁ దున్న నీజయము నుద్దోషించె
లోకాళి సదృశముం గంటివి తిర్మలాపురవరేంద్రా! ౧౮

మ. పలుకంజేసినఁ బల్కుచుంటి నిది నాప్రజ్ఞావిశేషంబు గా
దిల నీశక్తియె కారణం బఁఘ! సద్విభ్యాతుఁడౌ నిక మదిక
దలతు న్నొల్తును బిల్లు నెన్నొ గతులక దండితు నన్నంటు క
ర్మలు నీయాతి తిర్మలాపురవరేంద్రా! రామచంద్ర ౧౯

మ. కలకాలంబును నిన్నెఱుంగకయ మూర్ఖత్వంబుమై నెప్పుడో
తలపం జూచెడు సంత్యకాలమున వాతశ్లేష్మముల్ నిండ బు
ధులు జాయాసుతు లేడ్వఁ దోచునొకొ నిన్ను గొల్చియ
ప్పాప కర్మలఁ బోదో, యఁగఁ దిర్మలాపురవరేంద్రా! రామ

మ. తఱుగున్ బెచ్చును లేచు భక్తి గొలువక, దార్ధాణమేలయ్య!
యీ! శ్వరుఁ డీవంచు మదిం దలంచకయె దేవా! సేతువుం
గట్టు న! త్తఱి జిక్రోడముఁ గాంచి మెచ్చునొకొ సుద్ధంబైన
తద్భక్తికిక । వరదా! ఈశ్వర! తిర్మలాపురవరేంద్రా! ౨౦

మ. కుటిలప్రజ్ఞను సర్వసంపదలు చేకూర్పంగ నేనే వృథా
రటనక గాక; పరార్థదారిరతులౌ పాపాత్ములం గాలుఁ డా
పెటపెట్లాడెడు నగ్నిగోళకమునక భీతిల్లఁ ద్రోయించు, లే
దట సందేహము తిర్మలాపురవరేంద్రా! రామ.... ౨౧

మ. పతిమాటల్ జవదాటకుండఁ, బరులక భ్రాతృత్వసంపత్తినిన్
మతి నూహించుచు, నత్తమామలను సన్మానించుచుం బే

మమై! సతిధి జూచు సుశీలకున్ యశము రాదా? పుణ్యముం
జేరదా? యతిలోకస్తుత! తిర్మలాపురవరేంద్రా! రామ ... ౩

మ. ధనముగల్గిన సర్దికోటలను మోడంబందఁ గాపాడుటే
ఘనమౌ, దాన నిహంబునన్ యశము వేగన్ వచ్చు; శుద్ధా
త్మతే! దసరన్ నిర్మలభక్తి నిన్ను గొలువన్ దధ్యంబుగా
ముక్తినిన్! దనియం జెందును తిర్మలాపురవరేంద్రా! ౨౪

మ. ధనజాయాసుతులీషణాత్రయజులౌ, తత్కామమోహంధులా
ఱనివైరంబు గలటి శత్రువులు; వారల్ జ్ఞానదీపంబు నే
ర్పున నారెందురు; వారినిం దెలిసి, పెంపుగాంచు నాతండె
ధీ రసరుం, డార్యుడు, తిర్మలాపురవరేంద్రా! రామ ౨౫

మ. పనలున్ రేయి విధానసంపదలు నిల్వంబోవు, మార్పందుఁ,
బుణ్యవిధుల్ తిస్వగ నాలసింపదగ; దీప్తాణంబు పోబూ
నునాఁ డవునే పుణ్య మొనర్ప? డప్పిగనున ప్లానే నుయి
ద్రవ్యటల్? రవివంశ్యాగణి! తిర్మలాపురవరేంద్రా ౨౬

శా. నీవాడ న్నను గావవేడెద సదా నీభక్తుడన్ నిక్కమా
నేవాడ స్ఫురికింప ది క్కొరులు లేరీ ధాత్రి నీకన్న నం
చా వాయుప్రభవాదులే యనిరి, దేవా! కంకణంబుండె నీ
కావిర్భావమునాఁడె తిర్మలాపురేంద్రా! రామచంద్రప్రభూ

మ. కులధర్మంబులు గుంటఁ బెట్టి, పరులన్ గొండాడి, పెన్
మోసపున్! వలలు జిక్కి భరింపరానియిడుమల్ బాధిం
పఁగా నొచ్చి వ్యా! కులచిత్తంబున నేడ్వ నేమి యగున్
గోవిందుఁ గీర్తింప నిర్మలుండె వర్ధిలు, తిర్మలాపురవరేం
ద్రా రామచంద్రప్రభూ!

మ. కలము స్పృహనదాది నేకథలొ యే ఖడ్గాలొ పెక్కింటినిన్
గిలుకంగల్గితిగాని, నీకథలు నిన్ గీర్తించు నేవేనియున్
గలముం బట్టియు వ్రావయలే, దెబుల దుష్కర్మబులు బా
సి నిన్ గలియుం జాలెదఁ, దిర్మలాపురవరేంద్రా! రామ

శా. బాలుండొ ద్రువుఁ డన్ముచేఁ బరిభవింపబడ్డవాఁడొచు నిన్
లాలిత్యంబగు భక్తిచేఁ గొలువ, లీలావిగ్రహంబైన నీ
మూలాశా నొలిరూపుఁ జూపి స్థిరమౌ మోక్షంబుఁ జే
కూర్చితో! రా! లక్ష్మ్యం బిడి తిర్మలాపురవిహారా! రామ

మ. మతిమంతుండగు పాండవాగ్రజుఁడు సన్మానింపయూగంబులొ
మతిలే కా శిశుపాలుఁ డల్లి, బిరుసా మాటల్ ప్రయోగింప,
నీ! నతిచాతుర్యముతోడఁ జక్రహతుఁ జేయన్ జేరె నీహాస
దూర్మతియై యెప్పియుఁ, దిర్మలాపురవరేంద్రా! రామ

మ. నరనాథోత్తమ! నీకృపామహిమచే నానాసుఖోపేతులై
వఱులగల్గిరి, నీదుపాలనముచే వర్తిల్లుసాకేతపూ
ర్వరవాసుల్; హరి యంద్రుగాక నరుండ న్వా రుందురే
నిన్ను శ్రీధర! విష్ణూ! హరి! తిర్మలాపురవరేంద్రా! రామ

మ. పలుకంజాలదు నాదుజిహ్వ యెరు, దేవత్వంబుఁ జేకూ
ర్చుచున్ దలపంజాలదు నామనం బొరుని, నేత్రంబుల్ క
నం జాల వే! బలియుంగాని, త్వదేకభక్తుడఁగృపం బాలించి
యిష్టంబు లార్జిలి సంధింపనె తిర్మలాపురవరశ్రీరామ ౨౩

శా. దాసుం డెప్పు డొనర్చు తప్పు లొకడొ దండంబుతోఁ
బాసి యా! యాసం బిత యొసంగ వన్న విబుధవ్యాహార

ముల్ వింటి, నేనాసం గొంటి; ముదంబుగూర్పదగునయ్యా
మ్రొక్కి దే నీకు; నే దాసుండం జమి! తిర్మలాపురవరేంద్రా!

శా. కాసుల్ గూర్పగ రామదాసుడను నే గాదయ్య, భక్తి
ప వి త్రాసా బేర్పడ దోసె లీయఁ దులసీదాసుడనా కా
ను; చాల్ దోసిళ్ళం గడుసోయ భేనువుల నే ల్గోపాలుడం
గాను; నీదాసుడక, విఠతుడఁ దిర్మలపురేంద్రా! రామ

శా. గోపీనాథుడొ జ్ఞానదేవుడను సక్కుబాయియు భక్తి
మై నీపై జత్తము నిల్పి పాడరిపురి న్ని సేవలక జేయఁగక
బాపంబుల్ హరియించి, వారి దయతో బాలించి యం
త్యాన నీ ప్రాపుం జూపితివంట! తిర్మలపురేంద్రా! రామ ౭౭

మ కల రికం గలివేళఁ గూడను భవద్గఢామృతం బానిసాం
పలరం దేలి తరించినట్టివిబుధుల్ హర్షాఘ్యలా త్యాగరా
జులు గోవిందు, కబీరు ముఖ్యులు; మొదల్ శోధించి చిత్తంబు
వా । రల రక్షించితి తిర్మలాపురవరేంద్రా! రామ... ౭౮

శా. సఖ్యంబుం బొనరించి కొందఱును, దాసత్వంబునం గొంద
ఱు బ్రఖ్యాతిం గనుబాంధనంబునను గొంద, ర్నీదసద్గఢ
కుఁ బ్రఖ్యాతంబులు సేసి కొందఱును నీవారైరి, న న్నెట్లు
సాత్ప్రఖ్యా! వారలఁ గూర్తు తిర్మలపురేంద్రా! రామ... ౭౯

శా. తారాదేవియు, నందనారు, సుమతుల్, తద్జ్ఞండు తేవపు
జ్ఞఁ । నాఁరమ్యాత్మక వేంకమాంబ, తిరుమంగాఖ్యుండు
నందాఖ్యయా, నారీరత్నము, మొల్ల విఠలుఁడు ని సభక్తిం
గడుం గొల్చి క । న్నారాము క్తిని తిర్మలాపురవరేంద్రా!

మ. పసమైఁ బాడిన నిన్ను బాలురును నేడ్వన్నాచునుగో, పాము
లి । పెసగంగల్ బడగల్ విదిల్చి విను, నెంజే గోవు లట్టెల్లి
యే । కసపుక్ ముట్టక యాలకించును; వినంగారాని వింకేవి
నీ! యసమానంబగుగీతి? తిర్మలపురీంద్ర! రామ.....౮౦

శా. రా యన్నగలుషంబు లెల్ల బయలైరా, నొక్కమార్వెంట
నేమాయన్న మఱిలోనికిం జొర; నదేమంత్రంబుగానయ్యె
రామా యంచుక్ వచియించువారి గల పాపాఘల్ నెసం
బాపెద్యుయ్య! యార్యస్తుత! తిర్మలాపురవరేంద్ర! రామ

మ. అరయ్ శ్రీపతిమంత్రబీజముల విఖ్యాతంబు రావర్ణ మీ
శ్వరమంత్రంబున మూలబీజమగు మావర్ణంబు; నారెంటి నే
వరుసం గూరిచి మూల మెర్గి జపియింపంగల్గినో యెంత నే
ర్పరు లావారలు, తిర్మలాపురవరేంద్ర! రామ..... ౮౧

మ. వలువల్ విప్పియు స్నానమాడుటకు నై వారిం జొరగ్ గోపి
కల్ । తలలన్ వంపంగ వచ్చి చీరె లవలీలం దీసి చెట్టెక్కి
వా! రలు పార్థిప నొసంగినాడవట! తద్రాహస్య మెవ్వా
రికిన్ । వలనానే తెలియంగ? తిర్మలపురీంద్ర! రామచంద్ర

శా. రాముం డన్నను గృష్ణుం డన్న దనుజారాతీ హరే యన్న
సుత్రామస్తుత్య! పవిత్రభ క్తజనసంత్రాణ! కృపాపూర్ణ! నీ
నామశ్రేణియకాదె; చెప్పటకు నానారూపముల్ పెక్కుతా
నామంబుల్ కనుచుందు తిర్మలపురీంద్ర! రామ.....౮౨

శా. ఎన్నోనామము లున్నవాడవని నే నిచ్చావిధిం బిల్తు నో
యన్నా! రూపము లేక పేరెసంగున య్యా? వస్తువే లేనిచో

నెన్నుండైనను నెట్టిపేరుననుగానీ యెవ్వరుంగాని యే
మన్ను న్నవ్వగుఁగాదె తిర్మలపురీంద్రా! రామచంద్ర...౮౧

శా. నీమంత్రార్థరహస్య మా శివుఁడు పత్నీమానసప్రీతిగా
స్వామీ! తెల్పెనుగాని వే రొకరికిఁ శక్యంబె యామూల
ము! నీమం బొప్ప వచింప? నాఁడుమొదలు నీనామ
మార్యస్తుతం! బై మంత్రంబగుఁ దిర్మలాపురవరేంద్రా! ౮౬

శా. సృష్టింజేయగ ధాతవై, మనుషంగ య్రివిష్టువై, కూల్పి
సంతుష్టిం జెందఁగ రుద్రమూర్తివయి యెన్నో రూపు లి
ట్లంది నీ! చేష్టల్ పండితపామరస్తుతములై చెన్నొందఁగా
వెల్గితో! స్రష్టుప్రస్తుత! తిర్మలాపురవరేంద్రా! రామ ౮౭

శా. బోయండై మును దానిదోపిడుల సామ్మల్ గూర్చి యా
సక్తితో! నాయిల్లాలు కుమారు లంచు వ్యథఁ గుంద న్నా
రదుం డాభ్రమల్! పాయంజేయ, గవీమృగి డయ్యెఁగద
యవ్వొక్కకి, నీసత్కథన్! వ్రాయు గల్గుట తిర్మలాపుర

మ. కలలోఁ గాంచినవస్తుజాల మది మేల్కొంచంగలేనట్లుగన్
సలిలాంతశ్చరబుద్ధప్రతిమమా సంసారసౌఖ్యాళి, యా
వల వ్యర్థు బొనరించు; నిట్లెఱిగి త్వత్పాదార్పకుండైన ని
ర్మలుఁడే పూజ్యుఁడు, తిర్మలాపురవరేంద్రా! రామ ౮౮

శా. ఈ సంసారసముద్రమున్ గడవఁగా శ్రీశా! భవన్నామమే
గాసిం దీర్చెడు నావయై తనరు; నీకారుణ్యదృష్టి గనం
రాసుల్ గాదగు పాపపుంజములు జీర్ణంబై సుఖంబు పే
రాసల్ మానఁగఁ దిర్మలాపురవరేంద్రా! రామచంద్ర ౯౦

మ. ప్రకటాత్మా! శుకశంతనప్రభవ పారాశర్యకాంతేయ శౌ
నక,దాలాభ్యంబుజగర్భపుత్రముఖ నానాభక్తసంఘంబు నీ
సకలస్తవ్యములైన గాథలను పెల్చున్ వెల్లడింజేసి తా
రకలంకాత్మకు వైరి తిర్మలపురంద్రా! రామచంద్ర!... ౯౦

మ. సరనాథా! సరిలేరు నీకు శరణన్నగ్ గావ, నాకంటె నీ
ధరలోఁ బాపియులేడు నిశ్చయము, భక్తతాణపారీణ!యో
వరదా! సర్వజగజ్జనైకమత! సర్వవ్యాపకా! దానవీ
ర! రసజ్ఞోత్తమ! తిర్మలాపురవరేంద్రా! రామచంద్ర... ౯౧

మ. త్రివిధంబుల్ గుణముల్, త్రిమూర్తులయి వర్తిలైం జడీ
యంచు నా త్కవులుం బండితు లండుగి; తత్త్వము నెఱుంగం
జిత్తమాసించు, భక్తిత్వితానేష్టద! మామకేష్టమగు నద్దా
నిం దయంజూపు నా న్నవమానింపక తిర్మలాపురవరేంద్రా!

మ రవి యొక్కండె యనేకభాండములలో రాజద్గతిం దోచు
చున్ దివినిన్ వెల్లెడురీతి, నీచొకడవే దేవుండవై యుండి కా
ర్యవిధుల్ దీర్పంగ, నెన్నో రూపముల నర్చుల్ గొందు,
నీశక్తిమా! నవదుర్గాహము, తిర్మలాపురవరేంద్రా! రామ.

మ. తెలియం గల్గుట నిన్ వసిష్ఠముఖులౌ దివ్యష్ట లాకాశమం
డలమందం, జరకాల వాసులయి యున్నారయ్య! యీ
నాటికిన్ దలమే నిం దెలియంగ మాదృశుల? కే దారిన్
భవం బార్చి ని ర్మలుని జేసెదొ, తిర్మలాపురవరేంద్రా!

శా. సూలంబౌ తను వసిరంబు, తగ నందం గల్గుజీవుండె కా
మూలాధారుడు దేవుఁ; డిల్లెఱుంగుటే మోక్షంబు; యీగో

ప్య మే! కాలాబాగు వివేకశాలి తెలియుగానేర్చు సద్యోగియై
కౌలంగల్గినఁ దిర్మలాపురవరేంద్రా! రామ....

మ. అరయగ గుండ లనేకరూపముల చేయంగల్గు మన్నో
క్కటై! వఱలున్, స్వస్థ మనేకభూషణములై వర్తించు,
క్షీరంబు లొక్కరకం బొప్పును గోవు లెన్ని యయినన్,
గాయంబులన్ జీవుఁ డట్రుసం బొప్పుగ నుండుఁ దిర్మల
పురీంద్రా! రామచంద్రప్రభూ! ౯౭

మ. రఘురామా! యినవశసోమ! విలసద్రాజన్యకంఠీరవా!
మఘసంరక్షణ! దుష్టశిక్షణ! లసన్మాసింద్రసంరోషణ!
మఘవాద్యర్చితపాదపద్మయుగళా! మాన్యద్యశఃకారిశౌ
ర్యఘనా! సగ్గణ! తిర్మలాపురవరేంద్రా! రామచంద్రప్రభూ!

మ. కరుణావార్షిధి! భక్తపద్మమహిరా! కాకుత్స్థవంశోద్భవా!
పరమా! యాదవవంశపావన! సుధీవారస్తుతాచార! భీ
కరనానావిధపాపసర్పగరుడా! కల్పాంతసంవాస! యీ
శ్వర! సత్యప్రియ! తిర్మలాపురనివాసా! రామ..... ౯౮

మ. మమగుంజొచ్చినసర్వభూతములనున్ మ్రందించుకాళిగు
ప్రైబడి, చాంద్రోక్తి, తదీయపత్నులు కడుం బ్రాంఢింపరక్షిం
చి, యాయ్యడుగుల్ సర్వఫణిబులందుఁ గనిపింపజేసి, విన్నా
ణిపే! ర్వడయా గల్గితివార! తిర్మలపురీంద్రా! రామ ౧౦౦

శా. లోకారాధ్యుడవయ్యు, యాదవులబాలుండన్న పేరంది,
యాలోకద్రోహినిఁగంసుఁ గూలిచి, సుధీలోకంబుకీర్తింపఁగా
వీకం దల్లియుఁ దండి! పొందుచెఱునున్ విష్ణించి పెన్నోద
పున్! మాకుఁబెంచిన తిర్మలాపురవరేంద్రా! రామ ౧౦౧

శా. కొసల్యాశుభనామ, పం క్తిరథభూకాంతుండు, తత్పట్టణం
బాసాకేతము, తత్పురీప్రజలు, నే యత్యంతపుణ్యప్రదం
బాసత్కార్యము చేసిరో? భవదమేయాకారము నిత్యమున్
వాసిం గానఁగఁ దిర్మలాపురవరేంద్రా! రామచంద్రప్రభూ

మ. పలుకన్ గానఁగఁ గొల్వ నాజ్ఞలుగొనన్, వాతాత్మజాగ్గో
ద్భవా! దులు నా వైశ్రవణుండు, పూర్వభవమందుం జేయు
పుణ్యంబుతో! దులయా నొక్కొ సహస్రియజ్ఞములు? భక్తు
న్నీవుప్రేమింపగా! నలఘుస్వాంతుడ! తిర్మలాపురవరేంద్రా!

మ. కల వన్నింటను నీవు, లేని దొకటం గానంగరా దెందు; ని
శ్చలభక్తి దనుజార్భకుండు నినునెంచఁ స్తంభమం దప్పడే
తెలియం బుట్టవె, దానవాధిపుని నెంతే ద్రుంపవే బాలు
ని ర్మలచిత్తుం గరుణింపఁ దిర్మలపురీంద్రా! రామ...ంగం

మ. తులసీపత్ర మదెంత పుణ్యయుతమో? తోరంపుదోమా
లగా! వెలయు న్నిమెడలోఁ బవిత్రమగుభావంబుదుఁబుణ్యం
గనల్, కలకాలంబు స్మరింపఁ దద్విమలమాంగల్యంబు వృద్ధి
గనఁజలుపంజాలెడుఁ, దిర్మలాపురవరేంద్రా! రామంగం

మ. కురువంశంబునశించెనంచు మదిలోఁ గ్రోధాబు పెల్లుబ్బఁగఁ
గురుపుత్రుం డిలలో నపాండవము జేకూర్పంగఁ బూనంగన
క్కరణిన్ మాన్పంగ, నుత్తరాతనయునిన్ గర్భస్థుడొవానినే
ర్పరివై కాచితి, తిర్మలాపురవరేంద్రా! రామచంద్రప్రభూ!

శా. దుర్యోగంబున ధార్త్రరాష్ట్ర లధికద్రోహంబు కొంతే
యథా! వర్యోత్తంసులకున్ బానర్పంగను దేవా! పాండవార్థం

ఋగా! నిర్యాణం బొనరించి కౌరవుల, నెంతే గీర్తి గైకొంటి
వం! చామ్యుల్ వ్రాసిరి తిర్మలాపురవరేంద్రా! రామ ౧౦౭

మ. త్రిదశాధీశ్వరమానిరాజహితవర్తి! ఘోరదైతేయభీ!
ప్రదశౌర్యోజ్జ్వలమూర్తి! సర్వజగతీరాజ్యేంద్రాసమ్మదా
స్పదసర్వేశ్వరలాంఛనాయుతయుతాద్వంద్వైకసత్కీర్తి! పూ
ర్ణదయావిశ్రుతమూర్తి! తిర్మలపురేంద్రా! రామచంద్రప్రభూ!

శ్రీరామచంద్ర స్తుతిబుటుమాల

—* బాలకాండ *—

సీ. శ్రీమదయోధ్యాపురీవరప్రభుడైన
దశరథసుతుండవై తనరినావు
కౌశికయాగరక్షణదీక్ష వహించి
వనిఁ దాటగామలఁ దునిమినావు
గౌతమకోపాగ్నిఁ గఠినశిలాకృతి
గాంచునహల్యను గాచినావు
శివధనుర్భంగంబుఁ జేసి వైదేహిని
బరిణయంబై కీర్తిఁ బరగినావు
భార్గవుని గెల్చి పురిదారి బట్టి తిరుమ
లాపురముఁ జేరి భక్తులపాపములను
బాపినాడవు శ్రితలోకబాంధవుడవు
చారుతరకీర్తి! శ్రీరామచంద్రమూర్తి!

—♦ అ యో ధ్యా కాండము ♦—

సీ.

రాజీవనయనుఁడౌ రాముఁ డేలఁగఁదగు
 నని పట్టభద్రుఁ జేయఁగఁదలంచు
 జనవిభునిం జూచి సతి కైక పదునాల్గు
 వత్సరాల్ రాముని వనికి నంపి
 తనసూనుఁడౌ భరతుని రాజుగా జేయు
 మనికోర దశరథుఁ డలుక బూన
 విని యది, సౌమిత్రి, జనకజ వెంటరా
 మునివేషధారివై పురము బయలు
 దేరి చనుచుండఁ జారులు గోరఁ దిరుమ
 లాపురముఁ జేరి భక్తులపాపములను
 బాపినాఁడవు శ్రీతలోక బాంధవుఁడవు
 చారుతరకీర్తి! శ్రీరామచంద్రమూర్తి!

—♦ అ రణ్య కాండ ♦—

సీ.

నీశౌర్యగాంభీర్యనిర్మలకీర్తులు
 విని దశకంఠూడు కినుకఁ బూని
 వనవాసులౌ మిమ్ము వంచింపఁ దా నెంచి
 మామయా మారీచమాయవలనఁ
 బసిఁడిలేడిని బంపఁ బట్ని దానిని గోరఁ
 బట్టితెచ్చుట కీవు బయలుదేర
 ఎడబాటు గావించి యిలతనూజను ముచ్చు
 లాగు రావణుఁడు తా లంకఁ జేర్ప
 సౌతిజాడల నరయుచు నడచి తిరుమ
 లాపురముఁ జేరి భక్తులపాపములను

బాపినాడవు శ్రితలోకబాంధవుడవు
చారుతరకీర్తి! శ్రీరామచంద్రమూర్తి!

—♦ కి స్క్రింధ కాండ ♦—

సీ. సంపాతిచే సీతజాడ కొంత యెఱింగి
చనుచుండ గిష్కింధయను పురమున
వాలిసుగ్రీవులు వనచరుల్ సోదరుల్
పోరుచో నంజనీపుత్రుకతన
రవిజు స్నేహించి యరాతి వాలి నడంచి
యాంజనేయునిభక్తి యరసి మెచ్చి
లనణాబ్ధి లంఘించి లంకాపురినిఁ జొచ్చి
సీతకు సీవార్త జెప్పఁ బంపి
ఆనవా లిచ్చి యాజాడ నరయఁ దిరుమ
లాపురము జేరి భక్తులపాపములను
బాపినాడవు శ్రితలోకబాంధవుడవు
చారుతరకీర్తి! శ్రీరామచంద్రమూర్తి!

—♦ సుందర కాండ ♦—

సీ. త్వన్నామమంత్రంబు ధ్యానించి పవనజుఁ
డబ్బి దాటియు లంకయందు జొచ్చి
రావణప్రాసాదరాజముల్ పరికించి
యుద్యానమున సీతయున్నిఁ గాంచి
అంగుళీయక మిచ్చి యానవాల్ గైకొని
వనమెల్ల బెఱికి రావణుని జేరి

భాషించి కొంత యాపత్తు లంకకుఁ గూర్చి
మరలి నిజ జేరి నీతరుణివార్త
దెల్పు నానందవారాశి దేలఁ దిరుమ
లాపురము జేరి భక్తులపాపములను
బాపినాఁడవు శ్రీతలోకబాంధవుఁడవు
చారుతరకీర్తి! శ్రీరామచంద్రమూర్తి!

—♦ యుద్ధ కాండ ♦—

సీ. వనచరకోటితో వారిధి బాధించి
శరణన్న యలవిభీషణునిఁ గాచి
దశకంఠపురము నుద్ధరిఁ జేరి చెలరేగి
యింద్రజిదాదుల నింద్రపురికిఁ
బాపి దశగ్రీవుఁ బరిమార్చి తతోన్ద
రునకు లంకారాజ్యమును నొసంగి
సురముఖు లెన్నగా ధరణీజఁ గొని పుష్ప
కం బెక్కి నిఖిలజగంబు మెచ్చ

వడి నయోధ్యకుఁ జనుత్రోవనడుమఁ దిరుమ
లాపురముఁ జేరి భక్తులపాపములను
బాపినాఁడవు శ్రీతలోకబాంధవుఁడవు
చారుతరకీర్తి! శ్రీరామచంద్రమూర్తి!

శ్రీమదాంజనేయ స్తుతిపద్యపంచరత్నములు

శా. శ్రీరామోత్తమమంత్రరాజ మెదలోఁ జింతించు భక్తాళికే
గోరంబుల్ దరిఁజేరకుండ సుఖముల్ గూర్పంగభావించు వె
వ్వారైన సురిగారు నీకుఁ గరుణావారాళి వౌ దీవుని
న్నారాధించెదఁ దిర్మలాపురవరేశా! శ్రీమరున్నందనా!

శా. పారావారమును జవోన్నతిఁ దృణప్రాయంబుగాదాటిదే
వారాతుల్ దిగులొంది బెగ్గిలగ నార్పరానికోపాగ్ని పెం
పార్క లంకిణిఁ గూల్చి కాల్చి, దనుజప్రాసాదముల్, వేడ్కనీ
తారామామణి గన్నతిర్మలపురీధామా! మరున్నందనా!

శా. భూతపేతపిశాచరాక్షసకృతంబుల్ కష్టముల్ తూల్చి .లో
కాతీతస్థితి భక్తవర్యులు ముదం బందం జనిం గంటివౌ
నీత త్వంబు నెఱుంగబల్కవశమే నిర్ద్వింద్వతేజోనిధి!
ఖ్యాతపీఠినిఁ బ్రోవు తిర్మలపురీశా! శ్రీమరున్నందనా!

మ. అరుణాభోరుహలోచనదవ్యయము శౌర్యాటోపముం దె
ల్పు నీ కరుణాపూరవరాసంబునుజగత్కళ్యాణకారిక్రియల్
సరసాలాపము దెల్పు శాంతి నివి యాశ్చర్యంబుఁ గావింపవే
స్మరియింతు న్మదిఁ దిర్మలాపురవరేశా! శ్రీమరున్నందనా!

మ. కనుపర్వతవ్యయవార్ధిచంద్రుఁడు గుణగ్రాహ్యుండు లక్ష్మీనృ
సింహునికోర్కె దగపంచరత్నముల, సత్యత్సాహి నై
కూర్చి తే! నన; గోపాలుని పూరుషోత్తముడ నయ్యా!
రామదూతా! నమోస్తని యర్పింతును కావు తిర్మలపురీ
శా! శ్రీమరున్నందనా!

ఫలశ్రుతి

మ. రహిసోమాదినవగ్రహంబులును, తారల్, వ్యోమబాగంబుచున్
భువియున్ వాద్దులు, సప్తశైలములు, దిక్పాదంబును, గల్గి
దాగక వరంబై భవదాలయంబు నిలుచుగా, కీవు సమ్యక్కృ
పన్ బవలున్ రేయును బ్రోవఁ, దిర్మలపురీంద్రా! రామ

మ. వినుతాత్యేలనియోగివిప్రుడ, యజుర్వేమండ మాద్యుగో
త్రనరోత్తంసుడు మేకయాద్యునకుఁ గాంతామాన్య కోటాం
బకున్ దనయుండం, బురుషోత్తమాహ్వయుడ, నన్నా! య
జ్వ నిద్దాని జేసినవాడం; గనుపత్తిమాన్మహరి వాసిం గోర
రామప్రభూ!

మ. శతకంబిద్ధిరచించె ది క్కర మహైశ్వర్యేందు సుజ్ఞా జగ
న్నుతమై యొప్పిన శాలివాహుశకమందున్ ధాతృసంవత్సరా
న్వితమాజ్యేష్ఠపుఁ గృష్ణపక్షమున నెంతేయున్న యేకాదశిక
మతి నీపైనిడి తిర్మలాపురవరేంద్రా! రామచంద్రప్రభూ!

మ. శ్రితకల్పా! కనుపర్తి నర్సయకు లక్ష్మీనర్సు వీరాఖ్యుడున్
బ్రతిభావతుడు సుబ్బరాయుడును గుర్రాజం గుమారుల్
మహామతి వీరార్య కుమారుడైన నరసింహంబిద్ధి వాంఛిం
చిన! న్నుతిభక్తి బలికించె దిర్మలపురీంద్రా! రామచంద్ర

సీ. పట్నహస్రాన్వయ జలజాతవనసూర్యుఁ
డైనకన్పర్తి లక్ష్మీనృసింహ
తద్జ్ఞఁ డాంగీరసాబ్రమున ఫాల్గుణశుద్ధ
నవమిని భానుదినంబునందు

మృగశీర్షతారతో మెఱయుమత్స్యపురాశిఁ
 బుష్కరసుముహూర్తమునను భక్తిఁ
 తిర్మలాపురమున దివ్యమందిరమున
 నవనిజ సౌమిత్రి నాంజనేయు
 భోగసుందర రామవిస్ఫురితనాము
 నిన్ను ఫణికులనాథు బేరెన్నఁ దగిన
 గోపురం బష్టదిక్పాలకులు వెలయఁగ
 మించునాలయమున బ్రతిష్ఠించె మఱియు.

సీ. వెలయు ఘంటానీకములతో ధ్వజంబును
 రథముఁ బ్రాకారంబు రమ్యములగు
 మండపంబులుఁ గేళిమందిరంబులును ద
 త్తత్ప్రదేశముల నుత్తమతఁ గూర్చి
 పరఁగ సీతారామపురమును నిర్మించె
 బాటసారులకు నాప్యాయనముగ
 నీరూరు నూయి జంగారెడ్డిగూడెంబు
 కొవ్వూరు బయ్యనగూడెములకు
 వెడలు రోడ్డున సీతమ్మవేట కింత
 దాపునను గూర్చె నెల్లర తనివి దీఱ
 మంచికార్యంబు లెన్నో చేయించె నధిపు
 లాదరంబునఁ గనఁగఁ దా నలరుచుండె.

సీ. లోకకళ్యాణంబు చేకూర్చు నీకు క
 ష్యాణోత్సవంబు ప్రత్యబ్దమందు
 చైత్రశుద్ధంబున సద్భక్తి నవమినిఁ
 దాల్చితో నన్నస స్తర్పణములు

ప్రకటితంబుగఁ జేసి బహుదానము లొనర్చు
 నీకు సద్భక్తుండు నిశ్చలుండు
 నా కాత్తమాళి బాంధవుఁడు నీచరితంబు
 వచియింపు మని నన్ను వాంఛజేయ

నీ పదాంభోజములఁ గొల్వ నీరజాక్ష!
 మదిని నుత్సాహమొదవ సంపదలు గలుగ
 జేసి మోక్షం చొసంగ ప్రసిద్ధుఁడ వని
 నమ్మి వ్రాసితి నీకథల్ నరవరేణ్య!

సీ. ధాతృసంవత్సరోత్తమమాసమాజ్యేష్ఠ
 మున శుక్ల పక్షంబునను దశమిని
 మందవాసరమున మారుతిస్తుతిపద్య
 ములను నీ ఋతుమాలఁ బలికినాడ
 విని మెచ్చి తత్ఫలం బనఁగ లక్ష్మీనృసిం
 హఃఖ్యున కిమ్ము దీర్ఘాయురధిక
 భోగభాగ్యంబులు పుత్రపౌత్రాదిసం
 పద లింతకన్న హెచ్చుదన మంద

అనఘ! గోపాల్ని పురుషోత్తమాభిధాన
 యాజినగు నేను ప్రార్థింతు నలరుభక్తిఁ
 దిర్ఘలాపురసంవాస! దివ్యహాస!
 భోగసుందర రామవిభో! మహాత్మ!

శ్రీ

కన్యకామద్రాక్షరశాల,

బెజవాడ.

1936.

ఉ. సారవివేకవర్తనల సన్నుతి కెక్కిన
 వారిలోపలం, జేరినయంత మూఢులకుఁ
 జేపడ దానడ యెట్టులన్నఁగా, సారము
 లోన హంసములసంగతినుండెడికొంగపిట్ట
 కే, తీరునఁ గల్గనేర్పును దదీయగతుల్ దల
 పోయ...

౧౦౦

ఉ. స్థానము తప్పివచ్చునెడఁ దా నెటు
 వంటిబలాఢ్యుఁడు నిజ, స్థానికుఁడైనయ
 ల్పునికతంబున నైనను మోసపోవుఁగా, కా
 నలలోపల న్నెడలి గంధగజంబొకనాఁడు
 నీటిలోఁ, గానకచొచ్చిన మొసలికాటుకు
 లోఁబడదోటు...

౧౦౧

చ. నిరిగలవాని కెయ్యెడలఁ జేసినమే
 లది నిష్ఫలం బగు, నెఱిగుఱి గాదు వేద
 లకు నేర్పునఁ జేసిన సత్ఫలం బగు, వఱ

పున వచ్చి మేఘుఁ డొకవర్షము వాడెనచేల
మీఁదటం, గురిసినఁగాక యంబుధులఁ గు
ర్వఁగ నేమిఫలంబు... ౧౦౨

చ. సిరి వలెనేని సింహగుహచేత వసిం
చినఁ జాలు సింహముల్, కరులవధింపఁగా
నచటఁ గల్గును దంతచయంబు ముత్యము
ల్, హరువుగ నక్క-బొక్క-కడ నాశ్రయ
మందిన నేమి గల్గెడుం, గొరిసెలుదూడ
తోఁకలును గొమ్ములు నెమ్ములుఁగాక...

చ. స్థిరతరధర్మవర్తనఁ బ్రసిద్ధికి నెక్కి
నవాని నెక్కుము, ప్కరుఁ డతినీచవాక్య
ములఁ గాదనిపల్కిన నమ్మహాత్ముఁడుం, గొ
ఱతవహంపఁడయ్యెడ నకుంతిపూర్ణసుధా
పయోధిలో, నరుగుచుఁ గాకె రెట్ట యిడి
నందున నేమికోఱంత... ౧౦౪

చ. సిరిగలనాఁడు లభ్య మగు చిత్తము
 నందుఁ దలంచినంతనే, నరులకునెట్టికార్య
 మయినన్ జతకాదు బహుప్రయత్నము
 ల్, జరిపిననైన లేమియెడ సత్యము సుమ్మిది
 'చేతి కందుపం, డరయఁగ దోటికందదు
 గదా' యనుసామ్యముపోల్కి... ౧౦౫

చ. స్ఫురతర కీర్తిమంతు లగుపుత్రులఁ
 గాంచినఁగాక మూఢము, ప్కరులఁ గనం
 గఁ దేజములు గల్గవుగా మణికిలితాంగుళా,
 భరణము లంగుళంబుల శుభస్థితిఁ బెట్టినఁ
 గాక గాజుటుం, గరములు పెట్టినందున వి
 కాసము గల్గునటయ్య... ౧౦౬

ఉ. సేనగ వాంఛితాన్నము భుజింపఁ గ
 లప్పుడు గాక లేనిచో, మేనులు డస్సియుం
 ట నిజమే కద దేహుల కగ్ని హోత్రుఁ డౌ,

నే నిజభోజ్యముల్ గుడుచునేనియుఁ బుష్టి
వహించు లేనినాఁ, డూని విభూతిలో నడఁ
గియుండఁడె తేజము దప్పి... ౧౦౭

ఉ. హాళినిఁ బుట్టుబుద్ధి తిరమైనవిధంబు
నఁ బెట్టుబుద్ధు లా, వేళల కంతె కాని మఱి
వెన్నకు నిల్వపు హేమకాంతి యె,న్నాళ్లు
కుండుఁగాని యొకనాఁడు పదంపడి సానఁ
బట్టినన్, దాళుకయుండనే యినుపతాట
కుఁ జాయలు పోక... ౧౦౮

ఉ. హీనకులంబునందు జనియించినవారి
కె సద్గుణంబు తె, న్నేనియుఁ గల్గియున్న
మొకనేరము చెందకపోదు పద్మముల్, భూ
నుతిఁ గాంచియుం బురదఁ బుట్టుటవల్లసు
ధాకరోదయం, బైన నసహ్యమొందవె ప్రి
యంబునఁ జూడఁగ లేక... ౧౦౯

ఉ. ఇంచుక నేర్పు చాలక విహీనతఁ జెం
 దిననాకవిత్వమున్, మించు వహించె నీకతన
 మిక్కిలి యెట్లనఁ దోలుబొమ్మలన్, మంచి
 వివేకి వానితెరమాటున నుండి ప్రళస్తరీతి
 నా, డించిననాడ వే జనులడెందము నింప
 వె ప్రీతి భాస్కరా. ౧౧౦

భాస్కరశతకము సంపూర్ణము.

